

**MÁCSAI ANTAL MK. PV. EZREDES IGAZGATÓ ÚR ÜNNEPI
MEGEMLÉKEZÉSE KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉS VILÁGNAPJA
SZEKSZÁRD 2007.**

Publikálta: Hollósi Tibor (2008.02.27 10:58:02)

**„A Föld él és mi vele együtt élünk. Akkor is, ha néha ellenünk fordul...
Őskatasztrófa Mezopotámiában ie előtt árvíz formájában. „már
akkoriban védekeztek! Uram a kegyelmed minden időben velünk van, ezért
csak fohászkodni tudunk alázattal, teljes szívvel, hogy enyhítsd a földre
leselkedő veszélyt, mely árthat és pusztíthat a föld lakosainak. A háborúkat, a
rombolásokat, a pusztításokat, az engedetlenségeket, a tolvajkodásokat, az
Isten káromlásokat, mely a sátán munkája, a Jézustól kapott hatalommal
megkötjük a Földön, és a mennyben is meg lesz kötve. (Máté 18,18.)**

„A Föld él és mi vele együtt élünk. Akkor is, ha néha ellenünk fordul...

Őskatasztrófa Mezopotámiában ie előtt árvíz formájában. „már akkoriban
védekeztek!

Uram a kegyelmed minden időben velünk van, ezért csak fohászkodni tudunk
alázattal, teljes szívvel, hogy enyhítsd a
földre leselkedő veszélyt, mely árthat és pusztíthat a föld lakosainak. A háborúkat,
a rombolásokat, a pusztításokat, az
engedetlenségeket, a tolvajkodásokat, az Isten káromlásokat,
mely a sátán munkája, a Jézustól kapott hatalommal megkötjük a Földön, és a
mennyben is meg lesz kötve. (Máté 18,18.)

„Pár nap múlva fél szendergéséből

Félrevert harang zugása vert föl.

Jön az árvíz! jön az árvíz! hangzék,

S tengert láttam, ahogy kitekinték.

Mint az örült, ki letépte láncát,

Vágtatott a Tisza a rónán át,

Zúgva, bögve törte át a gátot,

El akarta nyelni a világot!

Pest, 1847. február”

Az emberiség fejlődését előre viszik. A természet mostohaságaival való küzdelem
hozzájárul az ember tökélesedéséhez, a tudomány és technika
kibontakoztatásához. Kihívás az ember számára a természet meghódítása.
Simmelweis-t a gyermekágyi lázban tömegesen meghalt édesanyáknak a
tragédiája serkentette kutatásra és korszakalkotó felfedezésével forradalmasította
a sebészetet. Farady-t a halálos villámcsapások szomorú következménye
készítette a nagyfeszültségű elektromosság vizsgálatára és megalkotta a
villámhárítót. Ha vihartól, árvízről nem kellett volna félnünk, talán még mindig

vályogházakban, vagy nádkunyhókban élénk. A fizika, a biológia, a meteorológia, az orvostudomány és a technika ezer ágának fejlődését az sürgette, hogy az ember fölül akart kerekedni a természet erőin. Az emberiség fejlődésének leghatalmasabb mozgató rugója a katasztrófák elleni küzdelem volt.

A természeti katasztrófáknak — a földi szférákhoz kapcsolódó — egyik lehetséges osztályozása az alábbi:

Légköri eredetű: tornádók, trópusi ciklonok, mérsékelt égövi ciklonok, felhőszakadások, jégverés, hófúvások, lavinák, aszály.

Hidroszféra-hoz kapcsolódó: árvizek, szökőár, gátszakadás.

— Geofizikai: földrengés, földcsuszamlás, vulkánkitörés.

— Egyéb: erdőtüzek, sáskajárás, különböző biológiai fertőzések.

Növekvő természeti csapások

Természeti katasztrófák halálos áldozatainak száma a közelmúltban:

1. Trópusi ciklonok, hurrikánok 499 000
- 2 Földrengések 450 000
3. Árvizek 194 000
4. Viharok és tornádók 29 000
5. Hóviharok 10 000
6. Vulkanizációk 9 000
7. Hőhullámok 7 000
8. lavinák 5 000
9. Földcsuszamlások 5 000
10. Szökőár 5 000

A katasztrófák szinte mindegyikének van valamilyen előzménye, előjele, bármilyen hirtelen és váratlanul csapnak le egy-egy településre, országra vagy akár kontinensre. Ha sikerül ezeket a folyamatokat születésük pillanatában felderíteni, és megfelelő módszerekkel rendelkezünk fejlődésük és dinamikájuk előrejelzésére, akkor megvan az esély rá, hogy a lakosság és a mozgatható vagyontárgyak elmenekítésével az ilyen természeti csapások kártételeit jelentősen mérsékeljük.

Mindazok a katasztrófák, amelyekről eddig szó volt, az emberiség lététől és tevékenységétől független jelenségek.

De azzal, hogy az emberi faj az elmúlt néhány évszázad alatt globális értelemben jelentéktelen élőlényből az egész Földet érintő változások megindítója lett, egyben új katasztrófák akaratlan előidézőjévé is vált.

Ezek a katasztrófák nem olyan hirtelen jelennek meg, mint egy tornádó, de nem is múlnak el olyan gyorsan; nem egy időjárási eseményhez kapcsolódnak, hanem az éghajlathoz; nem helyi, hanem globális méretűek.

Éppen ezért sokkal szervezettebb és globális összefogást igényel a mérséklésük. Ismert jelenségeket sorolhatunk fel, amelyek tegnap még kíváncsi tudósok mérései, számításai voltak, ma már felelős államférfiak aggodalmává váltak: a légkör, a talaj és a vizek elszennyeződése.

Egyre-másra halljuk, hogy városokban a légszennyeződés katasztrófális méreteket öltött: kóros hajhullás Moldáviában és Miskolcon, magas ólomtartalom a

gyermekek vérében Budapesten a Margit körúton.

A világ sok rosszul szellőző városát szinte mindig szürkés-sárgás szmog takaró fedi. Mi ez, ha nem katasztrófa — hosszú távon?

Erdészek, biológusok, ökológusok szerint az é16 természet aligha tud lépést tartani az éghajlat modellezők által előtíjelzett több fokos felmelegedéssel az elkövetkezendő időszakban.

Mit tehetünk ?

Minden fórumot fel kell használni a természet felelőtlen kizsákmányolásának megfékezése érdekében, felhívni a kormányok, gazdasági döntéshozók figyelmét arra, hogy Földünk és légkörünk jövője a kezünkben van.

Az 1992 júniusában Rio de Janeiro-ban megrendezett Környezetvédelmi Világkonferencia is ennek jegyében zajlott. Meg kell előzni azt, hogy a "megszokott" természeti csapások mellett egy újabbal, az éghajlati katasztrófával is szembe kelljen néznünk.

A klímaváltozás káros következményei már csak mérsékelhetők, de nem fékezhetők meg — fogalmazták meg legújabb jelentésükben az ENSZ környezetvédelmi szakértői. Az éghajlati válság nem új kérdés, de időnként úgymond napirendre kerül, és újabbnál újabb elképzelésekkel, jövőjósításokkal borzolják a Föld lakosságának idegeit. Természetesen egyúttal figyelmeztetnek is, hiszen mi tehetünk arról, hogy ez a bolygó ilyen állapotba került.

Elkerülhetetlen klímaváltozás

Ban Ki Mun, az ENSZ főtitkára kijelentette: a klímaváltozás elleni harcot mostantól a világszervezet tevékenységének középpontjába kell állítani. A főtitkár szerint az általános felmelegedés okozta következmények jobban sújthatják az emberiséget, mint a háborúk és a különböző konfliktusok.

A tudósok és szakértők szerint a század végéig a földközeli globális hőmérséklet minimálisan 0,6 százalékkal növekszik majd. Mindez elsősorban Európát és Ázsiát sújtja, a következmények rendkívüli hőség okozta halálesetek megszorodása, a súlyos járványos megbetegedések, valamint minden korábbi méreteket felülmúló szárazságok, áradások, orkánok, valamint erdőtűzek lesznek. A tengerszint emelkedése miatt várható áradások és a hőség emberek millióit fenyegetik majd.

Az Európai Unióban és a környező országokban a légszennyezés következtében évente négy millió ember hal meg, miközben az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának több mint ötödéért felelős közlekedés 1990-2006 között 22 százalékkal nőtt a térségben - figyelmeztetett az Európai Környezetvédelmi Ügynökség.

Elolvadnak a jégmezők

A világtengerek szintje a klímaváltozás miatt sokkal nagyobb mértékben emelkedhet, mint ahogy eddig feltételezték — tudatta a napokban az a nemzetközi kutatócsoport, amely tavaly október és december között az Antarktisz keleti részén fúrásokat végzett a Ross-tengert borító jégpáncélban.

1290 méterre fúrtak le. A jégben levő lerakódások azt mutatják, hogy a déli földrészen az elmúlt egymillió évben volt a klíma folyamatosan hideg. Ötmillió évvel korábban a tengert borító jég teljesen elolvadt, akárcsak az Antarktisz szárazföldi részét borító jégpáncél. Ahol most a kutatók 80 méter vastag jégen fúrtak keresztül, ott korábban nyílt tenger hullámozott.

A kutatók arra hívják fel a figyelmet, hogy az ENSZ legutóbbi modellszámításai

szerint a globális felmelegedés folytán 2100-ig a hőmérséklet 2-5 Celsius fokkal lesz magasabb. A modellek azonban nem vették figyelembe, hogy ez már a Kelet-Antarktisi jégpáncél olvadását is kiválthatja, ami a korábbi előrejelzéseknél jóval nagyobb mértékben emelheti a világtengerek szintjét.

Magyarország az egyik legsérülékenyebb állam

A klímaváltozás természeti sokszínűsége gyakorolt hatása szempontjából Magyarország a világ egyik legsérülékenyebb országa – derül ki az ENSZ nemzetközi tudóscsoportjának február 28-án nyilvánosságra hozott jelentése szerint.

Diana Ürge-Vorsatz, a Közép-Európai Egyetem docense elmondta, míg más országokban csak egyes területek esnek az ökológiailag legmagasabb sérülékenységi besorolás alá, addig Magyarországon szinte alig van ettől eltérő térség.

Roszbabb helyzettel Európában csak Belgium, a világon pedig a Dél-afrikai Köztársaság szembesül. A jelentés intenzívebb téli csapadékot, ennek nyomán pedig hevesebb folyóáradásokat, továbbá hőhullámokat jósol.

A jelentés három pillér köré csoportosítja a tennivalókat, amely közül prioritásként az energiahatékonyság fokozását említi. Az energiaellátást tekintve a megújuló energiaforrások, a biztonságos nukleáris energia fontosságát említi, és szól a szén-dioxid föld alá temetését célzó úgynevezett „karbon eldobás” projektek szükségességéről is. Harmadik pillér a földhasználat megváltoztatása, ami részben erdősítést jelent.

Az ENSZ 1999. július 23-ai ülésén, a küldöttek úgy döntöttek, hogy minden év októberének második szerdáját a Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapjává nyilvánítják.

Az ENSZ a természeti katasztrófákat globális problémának tekinti, ezért már az 1990-es években ajánlásokat dolgozott ki és nemzetközi összefogást sürgetett a természeti katasztrófák megelőzése és pusztító hatásuk csökkentése érdekében. Az átfogó program célja, hogy az egyes országok tevékenységén keresztül koordinálja a globális erőfeszítéseket, ezáltal hatékonyabbá tegye a katasztrófák megelőzését.

A cél megvalósítása érdekében felkérték a tagállamokat, hogy olyan nemzeti bizottságokat hozzanak létre, amelyek egymással és az ENSZ-szel együttműködve évről-évre továbbfejlesztik az említett programot.

A 2005. januárban, Japánban megrendezett Katasztrófa Csökkentési Világkonferencia, további fontos határozatokat hozott a megelőzés érdekében és jóváhagyta a következő évtizedre, a katasztrófák megelőzésének és csökkentésének Általános Cselekvési Tervét. A tervben meghatározták azokat a stratégiai célokat és az ehhez szükséges intézkedéseket, amelyek biztosítják a nemzetek katasztrófákkal szembeni ellenálló képességének növelését. A konferencián kimagasló szerepet betöltő UN ISDR (ENSZ Katasztrófacsökkentés Nemzetközi Stratégiája) határozott irányt vett arra, hogy szerepet vállaljon a nemzetközi katasztrófa-csökkentési programok kidolgozásában, megvalósításában, főleg az alábbi területeken: lakosságtájékoztatás, képzés és oktatás, információ-kezelés és csere. Az említett konferencia eredményeként elfogadták a Hyogoi Nyilatkozatot is, amely a katasztrófákat tekinti fő akadálnak a fenntartható fejlődés és a szegénység felszámolásában. Áttekintették továbbá az 1994-ben elfogadott "Yokohamai Stratégia és Cselekvési Terv egy biztonságosabb világgért" program végrehajtásának hiányosságait és újabb kihívásait.

A nemzetközi szakmai együttműködés tette lehetővé az egyes országok számára a különösen kidolgozott, magas színvonalú tudományos eredmények és ismeretek átvételét, illetve azoknak a lakosságvédelemben történő alkalmazását.

A közelmúlt természeti katasztrófái - árvizek, viharok, földrengések, szárazság, stb. - jelentős mérete és kiterjedése gyakran államhatárokat is átlépve hatalmas károkat okoztak.

Az elemi csapások tönkretettek gazdasági struktúrákat, elpusztítottak településeket és különösen sújtották az elmaradott országokat, visszavetve - egyébként is nehéz - fejlődésüket, így azok nemzetközi segítség nélkül nem tudtak volna úrrá lenni a nehézségeken.

A katasztrófákat elemezve kimutatható, hogy azok sok esetben nem elkerülhetetlen eseményeket jelentenek, mert kiváltó okait gyakran maga az ember környezetromboló tevékenysége idézi elő.

Az Európai Unióhoz történt csatlakozással összefüggésben hazánk bel- és külpolitikájában, illetve a katasztrófavédelem szakmai tevékenységében egyre erőteljesebb és kiemelkedően fontos irányvonalat jelentenek a környezetvédelem és biztonság kérdéseinek megoldásai.

Mit tettünk Tolna megyében?

Terveket, tanulmányokat készítettünk, lakosságfelkészítő foglalkozásokat, versenyeket szerveztünk.

Gyakorlatokat tartunk, részt veszünk nemzetközi és hazai projectekben, kutatásokban.

Kidolgoztuk és működtetjük a meteorológiai riasztó rendszereket, veszélyhelyzet kezelési központot működtetünk stb.

Ha esemény következik be – részt veszünk annak felszámolásában.

Minden igyekezetünkkel próbáljuk meggyőzni a döntéshozókat: pénz és energiát kell fordítani a megelőzésre, felkészülésre.

Azt, hogy valami történt és jó úton haladunk bizonyítja az a tény is, hogy rövidesen olyan civil kollegák részesülnek elismerésben, akik névjegyüket letették Tolna megye asztalára.

Miközben emlékezünk azokra a hivatásos és civil áldozatokra, akik a katasztrófák következtében, vagy azok felszámolása során veszítették életüket, kérem fontolják meg az elhangzottakat és legyenek partnereink a természeti katasztrófák elleni védekezésben.

Végezetül a katasztrófák elleni készenlétről Jézus szavait szeretném idézni a Látomások könyvéből:

"Legyetek hasonlóak az éber szolgákhoz, akik urukat várják, hogy mihelyt megjön és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki. Ébre legyetek és virrasszatok, mert megjön a ti uratok azon a napon, amikor nem is várjátok és abban az órában, amikor nem is sejtitek." Lk 12, 35-57, Mt 24,50. „